

Kiadó hivatal:
muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre . . . . 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40.

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók előfizetési pénzek és hirdetésmények a kiadó-hivatalba intézendők.

Junius elejétől kezdve

„EGYETÉRTÉS“-re

előfizethetni:

Junius december végeig hét óra 9 ft.
Juniustól augst. végeig három óra 4 ft.
Junius végeig egy óra 1 ft. 40 kr.

Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába (muzeum utca 8. sz.) intézendők bérmentesen.

Előfizethetni: vidéken minden kir. postahivatalnál és könyvársznál. Budapesten minden könyvársznál, valamint Kocsis Sándor könyvnyomdai irodájában, Országút 39 sz. Luby ház.

Az előfizetési pénzek beküldésére, legcélszerűbb a postai utalványlapokat használni.

Erőszak vagy örültség?

A „Nepzaszló“ ma megjelent számából vesszük át az alábbi cikket.

Midőn hallottuk, hogy Szapáry Gyula belügyminiszter, ugyanaz a Szapáry Gyula, ki a mult országgyűlésen szerencsésen agyonbeszélte választási törvényjavaslatot, mint előadó védelmezte, egy új szabadelvű törvényjavaslatot terjeszt a ház elé, mindjárt gondoltunk magunkban: meglehet, hogy némely részében kevésbé reactionarius lesz amannál, de a lényegét, a főzést bizonyosan most sem téveszti szem elől, először, mert lehetetlen, hogy egy ember oly rövid idő alatt annyira átváltozzék; másodsor, mert ha akarná is, nem engedné pártja. E főzést pedig az, hogy a választási törvény a kormányhatalmat a közösgyes párt részére biztosítsa. A többi mind mellékes dolog; elannyira, még azt sem bánják, ha egy kissé szabadelvű.

E meggyőződésből indulva ki, mihelyt az új miniszteri munkálat kezünkbe került, nem azt néztük, vajjon hogy állapotot-e a censust, nyílt vagy titkos szavazást hoz-e javaslatba, hány napot szab a választásoknak sat. sat., hanem legott csak azt kerestük: vajjon hol van az a szakasz, az a mondat, vagy az a sor, amely a főzést biztosítja, t. i. azt, hogy a „párt“ mindenképp előtt.

Megtaláltuk. Nagynehezen ugyan, mert az nem szakasz, nem mondat, nem is sor, hanem csak négy szócska, melyet „mint a szív az első szerelemnek titkát“ rejteget egy az utolsó paragrafusok egyikébe mesterségesen ékelt mondat.

Világosan látszik, hogy a nagymesterek szántszándékosan helyezték a pártmentő négy szócskát ily titkos rejtekbe, azon reményben, hogy így majd talán kikerüli a képviselők figyelmét, mint csakugyan kikerülte eddigelé a sajtó figyelmét, dacára annak, hogy napok óta csaknem kizárólag e törvényjavaslattal foglalkozik.

Pedig ha e négy szócska benn marad a szövegben, az uralkodó osztrák-magyar párt örök időkre biztosítja magának a hatalmat az ellenzékkel szemben.

De lássuk a szöveget.

A 71. §. így szól:

„A ki a választók nyilvános gyülekezetén szóval, nyomtatvány vagy írat terjesztése által a tulajdonjog sértettségére, vagy valamely osztály, nemzetiség, hitfelekezet ellen izgat, választói jogának 3 évre felfüggesztésével és 1500 forintig terjedhető bírsággal, vagy egy évig terjedhető fogsággal büntetendő.

A ki pedig a fenérintett módon a király személyének sérthettségére, vagy az ország alkotmányát megtámadja, ugy szintén az is, ki a fenálló törvények kötelező ereje, vagy a magyar állam egysége ellen izgat, a választói jogának 3 évre felfüggesztésén felül 3 évtől 5 évig terjedhető börtönnel büntetendő.“

Megértetted, nyájas olvasó? 3 évi választói jogvesztésre és öt évig terjedhető börtönnel lenne büntetendő az, ki választások alkalmával „vagy az ország alkotmányát“, tehát jelenlegi alkotmányát, azaz a 67-es egyezményt megtámadja! A jelölt, pártvezér vagy népszónok, a ki a választók nyilvános gyülekezetén azt a szót találja kiejteni, hogy a közösgyes alkotmány az ország romlását idézi elő (mint már is előidézte), hogy nem kell delegátus stb., a hallgatók azon szerencsétlen tagja, ki honfiai lelkesedésében azt kiáltja: „éljen az 1848-ki alkot-

EGYETÉRTÉS

mány“, vagy éppen „éljen az önálló független Magyarország!“, az idézett szakasz értelmében mint „az ország alkotmánya“ megtámadója börtönbé huzoltatik. A hol aztán rövid öt éven át nyugodtan elmélkedhetik Szapáry Gyula gróf szabadelvűségéről, a polgári jogok magasztosságáról, a közösgyes paradicsom malasztjairól.

És hogy a törvényhozó gróf csakugyan ily értelmezést akar adni e négy szócskának, világosan kiderül az utána következő tételből, mely szerint hasonló büntetés alá esik az is, „ki a fenálló törvények kötelező ereje, vagy a magyar állam egysége ellen izgat.“ Tehát ez is: a mi magyarán kimondva annyit jelent, hogy öt évi börtön büntetés alá esnek, még pedig első sorban azok, kik sem a fenálló törvények kötelező ereje, sem a magyar állam egysége ellen nem izgatnak, hanem egyszerűen csak a jelen alkotmányt támadják meg, szóval vagy írásban, vagyis ennek rosszát, ennek gyökeres megváltoztatásának sürögő szükségét mutatják ki a választó polgárok előtt. S így tehát büntetés alá esik tulajdonképen az egész magyar ellenzék.

Ez már nem reakció, hanem valóságos örültség. Ha e négy szó nem töröltetik ki a szövegből, vagy ha oly magyarázat nem tétetik hozzá, mely amaz örült értelmezést kizárja: hiszszük, hogy nem lesz ellenzéki képviselő a házban, ki e törvényjavaslathoz csak tárgyalásába is bocsátkozzék. Mert itt vagy erőszak, vagy örültség forog fen; sem az egyikkel, sem a másikkal szemben okoskodni nem lehet. Helfy Ignác.

Az „Egyetértés“ tegnapi száma a következő megjegyzést hozta:

„A „Középpárt“, melyet azt hisszük, bátran nevezhetünk Ghyezy Kálmán félhivatalos organumának, anélkül, hogy tisztelt collegánk tiltakozásától kellene tartanunk, ma a temesvári-orsovai vonal engedelységére vélelmére kél. Gondoltuk, hogy ez jónni fog. A kényeztetés, mely Ghyezy Kálmánt rávitte e lépésre, célszerűség nevet kapott. Majd hozzá szólnunk mi is.“

Erre vonatkozólag a „Középpárt“ mai számában a következőket olvassuk:

„Tisztelt lapjainkunk sejtelve dacára kénytelen vagyok minden félreértés elkerülése végett kijelenteni, hogy a „Középpárt“ című lap nem félhivatalos organuma senkinek, hanem organuma az országgyűlési középpártnak. A mi az említett cikket illeti, az nem köszönhető létrejöttét semminemű félhivatalos sugalmazásnak és egyszerűen csak saját egyéni nézeteimet — mint cikkirőtet — tartalmazza. Huszár Imre.“

Értsük meg egymást!

— Válasz Póterfalvainak.

Miután a dolog nemértése, félreértése, vagy szándékos félremagyarázása szűli a vizsályt, kénytelen vagyok Póterfalvainak, ki e lap máj. 24/25-ki számában megtámadott, egyetmást elmondani.

Engedje meg Póterfalvi azt kijelentésem, miszerint én jelenleg a prot. autonomia mellett nem azért kardoskodom, mintha azt érezném, hogy a nihilisták által perhorrescált debreczeni vaskalap volna fejemen, hanem fájdalom azért vagyok kényszerülve küzdeni a még eddigelő törvényhozásilag meg nem szüntetett 1790/1-ki 26. tcz. mellett, mivel sem a magyar kormányban feltétlenül bizni nincs okom, sem országunk önállóságát, függetlenségét az 1867. XII. tcz. által nem látom biztosítani.

A mi a kormányt illeti, 1867 óta nem mutatta meg azt, hogy a nemzet érdekeit erélyesen megvédeni képes lett volna. Ellenben megmutatta minden téren habozását, léhaságát, erélytelenségét, gyávaságát, s olykor hazafiatlanságát is. Az 1867-es alapon álló kormány vitte bele nemzetünket, támaszkodva a képviselőház lelkiismeretlen majoritására, egy végzetes és szegénytelen vasuti politika hírnábjába; ez a kormány szüntette meg, a szabadelvűség mája alatt a czéh-rendszert, s nem állított helyébe semmi jobbat; elmulasztotta emelni a magyar ipart akkor, midőn arra alkalma lett volna; ez a kormány tette azt, hogy igazságszolgáltatásunk, jól megjegyezzük, sokkal rosszabb mint volt valaha, oly rossz, hogy a szegény ember, kinek magas pártfogása nincs, nem meri igazát keresni; ezen kormány az, mely eltűri sőt elősegíti közép és felső tanítványaink elnemzetietlenedését, sőt többnek nemzetellenes működését; ezen kormány tagja azon ember, ki megsértett hűsága miatt barbárnak nevezte nemzetét, a ki képtelennek hirdeti a magyar tanárokat az ifjuság oktatására, s fel nem hagy azon öröklött rögeszmével, hogy a magyar ifjuságot német tanárok által neveltesse, aki magyarellen irányzatát immár nem is nagyon titkolja. A pánszláv s egyéb tanítványok irányában pedig nemcsak elvétel, de határozottan gyávan viseli magát; ezen kormány az, mely egészszűgyünkkel vajmi keveset gondol, a mely egy szóval a kormányzat minden ágában hazánknek

kimondhatatlan cárokat okoz; ez a kormány vitte a nemzetet a bukás szélére, ez az, mely Ausztriával szemben a gyávaságot prédikálja.

Ilyen levén a magát magyarnak nevező kormány, az ország pedig nem bírván az 1867. XII. t. cz. miatt függetlenségének, államiságának semmiféle biztosítékával, azt kérdezem Péterfalvitól, alkalmasnak találja-e most azon törekvést, melynek ő apostola: a meglevő, s válságos időkben megbecsülhetlen jogoknak kellő biztosítékot nélküli feladását? Hát ki biztosítja Magyarországot, ha csak Németország meg nem ajándékoz bennünket arra való kormányfőiakkal, hogy a mostani provisorialis alkotmányosdiságnak kis játéka el nem játszatsanak-e? Hát nem bekövetkeztet-e ismét egy olyan állapot, a melyben jó lenne hivatkozni bizonyos most lenézett, de egykor férfiasan kivívott jogokra? Nem emlékezik már ön az 1858—59-diki prot. pártosi küzdelmekre? A magyar protestantizmusnak akkor tanúsított hazafiságára, s megmutatott életerejére?

De azután az 1790/1-ki 26. t. cz. nem is egyszerű privilegium, sőt nem is privilegium, hanem országgyűlési törvénycikk, melyet megszüntetni majd akkor kell egy újabb törvénycikk által, ha hazánk nem álkotmányos állapotban fog tengődni, s mint osztrák provincia nem idegen érdekek által fog idegen czélokra kizsákmányoltatni, hanem állam lesz, önálló, független magyar állam, mely nem csak alkotni fog törvényeket, hanem azok szigorú és lelkiismeretes végrehajtását is képes lesz eszközölni. 1848-ban lett volna azon dicső korszak, mely a nemzet életét minden téren emelni, fejleszteni hivatott lett volna. Az 1848. XX. t. cz. lett volna az, mely ha végrehajtható, méltán megszüntethette volna az 1790/1-ki 26. t. czket. De az idők másra fordulának, bocsásson meg, ha erre visszagondolva némileg bizalmatlan és pessimista vagyok.

Még egyet. Ön cikkében azt állítja, hogy a prot. gymnasiumok rosszabbak az állami pénzen kitarítottaknál. Erre nézve ellenkező meggyőződésben vagyok. Debreczen, Pápa, Pest, Maros-Vásárhely, Sárospatak, Nagy-Enyed stb. gymnasiuma dacára annak, hogy a prot. felekezet által tartatik fen, bátran kiállja a versenyt akármely állami gymnasiummal. Tanárai közt van több, aki a magyar irodalmat, tudományt emelte, van több, a ki ugyanezre a jövőben hivatott; tanulóik állnak azon niveau-n, a melyen az állami tanintézetekéi. A mi pedig a magyar hazafias szellemet illeti, mely pedig igen sokra becslendő a mai világban is, arra nézve szabadon kijelentem, hogy ez irányban az állami germanizáló tendenciájú tanárok és iskolák a protestans, vagy vastagnyakú kálmínista iskolákkal jelenben éppen nem mérkőzhetnek. Nekem pedig nem elég az, hogy valaki hazánkban tudossá neveltessek, hanem azt is megkövetelem, hogy hazafi legyen. Az ön mindent államiasítani akaró petroleur nihilismusa pedig sokkal hamarabb elvezet a zsarnokságra, mint a régi jogokhoz való hű ragaszkodás a vaskalaposságra. Kun Pál.

Budapest, május 29.

Budapest kereskedelmének gyors és roppant hanyatlása a fölbresztette a főváros szundikáló képviselőit is.

Bizottságot küldött ki, javaslatokat tenni ez ügyben. Ez ismét albizottságot választott, mely az imént terjesztette elő jelentését.

Hogy mi idézte elő a főváros kereskedelmének iszonyu súlyosodását, az okok gyönyörűen elő vannak sorolva a jelentésben az elsőtől az utolsóig. Sőt el van mondva az is, mi uton-módon lehetne a fővárosnak már-már végkép alá-súlydyt kereskedelmét újból fölélesztetni.

De hát mit használ mind ez, mikor ennek nem lesz egy mákszemnyi eredménye sem. Hisz ez nem az első eset; századik már, hogy valamely országos baj feljajdulásra kényszerítvén, hamar kiküldünk egy bizottságot és midőn a bizottság a baj orvoslására elkészíti a tervet — abba hagyunk mindent. Nem teszünk semmit.

Beszélni, lamentálni — ahol értünk, de ahol gyors elhatározás és tett kívántatik, oda már mi nem való vagyunk.

Hisz undor fogja el az embert, ha csak beszélni hallunk is már a docksok és entrepotokról. Hiszen évről-évre örökösen ezen szükségességet halljuk emlegetni sajtóban, törvényhozásban és a városi közgyűléseken. Mindenki belátja, hogy ezek a kereskedelem emelésére nélkülözhetlenül szükségesek, de azért nem tesz senki semmit.

Vegyem a főváros képviselője Bécsből példát, mely nem beszél annyit, hanem inkább tesz, s mely maholnap magához ragad minden előnyt, melyet első sorban Budapest használhatna fel — ha volna benne életrevalóság.

gy Varga nevű hajós tegnapvetni, az uszályhajóról, melyen hullámok közt lelte halálát. Örtökre esküdtszéki tárgyalás a vádló visszavont. Vádlott keszmegei Közlöny“ egy ujdön-

regyiet ipartanodájának fel-veken 1874. márczius 16-tól mutatása.

— Miklós 40 ft. Simon Rudolf Szeg- zolgabíró Vác 33 ft 57 kr. Bánó 31 4 ft 90 kr. Fehérmegyei Községi Stöckinger József 40 kr. Propeti- Csutor Imre Zala-Egerszegről 2 kr. Skbulits István szolgab. 4 ft 30 kr. Pulszky Polixina Pest 6 ft 40 ft polgárm. Miskolcz 10 ft. Küllön 5 tarsulat Pest 15 ft. Összesen

A terézvárosi klubb he- h. 31-én esti 8 órakor Dr. török őrnagy ezredorvos fel- vásárról, melyen vendégek is nt sikkasztás. Löwy Sándor fiatal ember, ki a Modern és volt alkalmazva az osztrák en a czég részére fölveté 2500 ddig sikertelenül nyomozzák. kiépítésére a szomszédos Jaeger k kisajátítása szükséges; az cz alási bizottság f. hó 29-én d. e. kat. A Jaeger-féle ház 14,468 591 forintira van becsülve. — szombaton. özvegyek és árvák t hangverseny lesz, melyben szony és Arnstein Szidonia k.a. budapesti pinczergyletnek ül. Eszterhazy Angela grófnő apirokban. — Hegedüs István vezette oltárhoz Indali Ida kis- különös neméről írnak Zala- jét bszantani akarván, ötszáz látottat fel s úgy küldte el neki egy olvassa kezébe az összeget. hó megmérgezte férjét Stejot büntetésára vezetett, kiknek el- ve. — Kolozsvárt Sári Lajos nőkévé. — A délmagyaror- ett nagy dalárnyempely, mely- lett volna megtartatnia Oravi- ra halasztatott. — Szidor An- nyugalmazott igazgatója e hó

— A rpa esendes. — K u k o- lb; jun—jul. mintegy 25,000 —70 krajával; ugyanez jul.-au- nem kapható. — Z a b lanya. e. Értékpapirokban és volt észlelhető csak b a n- egyes kötések. Angló 32, magy. tétel 56, takaréki és hitellegyl. jegyek 74.25. Egyéb értékpa- hazai takaréktár 2220 felt. vesett változtak. zeles: hómérsék + 13.8 C.; a sedett.

Sági értesítő.

d a p e s t máj. 28. Ma szerfö- yenge kínálat mellett rendki- ki változatlan árak mellett s ek nem történtek. Határidőre a forgalom alig változott árak szerint b u z a igen lanyha; a gy a málnok esekély kínálat t árultak el. — U s a n c e- tel javult s 5000 mázsa kelt el

— Á r p a esendes. — K u k o- lb; jun—jul. mintegy 25,000 —70 krajával; ugyanez jul.-au- nem kapható. — Z a b lanya. e. Értékpapirokban és volt észlelhető csak b a n- egyes kötések. Angló 32, magy. tétel 56, takaréki és hitellegyl. jegyek 74.25. Egyéb értékpa- hazai takaréktár 2220 felt. vesett változtak. zeles: hómérsék + 13.8 C.; a sedett.

esatlakozás tárgyában folyt „hogy az oláh kormány el- ai és a tömösi vonal a tarifákat illetőleg mindig egyenlőnek

lt tegnap Berlinben a magyar ak kezdeményezése folytán. Az ni a gabnaszállítási tarifát az tőleg e díjszabályt egyszers- alfordi pályákra is kiterjesz- úlyzatok a felső-sziléziai-ma- porosz-magyar, az északnémet- északnyugati német-magyar, orgalmat foglalják magukban, tekintetében fontossággal bír- előre, midőn erre szükség lesz, ni.

uteken, május 29-én. Uj beta- lí rege“. Színjáték 5 felv. Ita május 30-án, bérlétszünettel: otája. Eredeti opera 4 felv. nek május 29-én szünet. Szom- r m a d s z o r „Az apostol“ rta: Toldy István és N. N. ze-

ny Lajos, főmunkatársak: JOS, felelős szerkesztő.

Budapest, május 29.

Sokat hallok egy idő óta beszélni arról, hogy a hazát csak fiainak áldozatkészsége mentheti meg.

Szép és igaz mondás. Hejh, ha mindig ezt követték volna! Ha nem hittük volna, hogy a hazát meg lehet menteni a honfiak áldozatkészsége nélkül is, akkor bizonyára nem alkottuk volna olyanokká e haza intézményeinek leg-többjét, hogy a honfiak legtöbbje kénytelen elfordulni tőle; nem látni benne egyebet, mint az ő kizsákmányolására szánt rendszeresített eszközöket. Hejh! ha mindig a haza faira számítottunk volna, talán nem öltük volna el rendszeresen a haza fogalmát.

Mit tesz az, a mi viszonyaink közt, hogy „a haza fiainak fokozott áldozatkészsége”? Mi más, mint adóemelés.

Hogyan? Az adóhátalékok mind sűrűbb létele kétségbevonhatlanul bizonyítja, hogy a nemzet a jelenlegi terheket sem bírja meg. S mi nagy bölcsen még nagyobb terheket rójunk vállaira?

Jókai egy pünkösdi cikkében gunyolja a függetlenségi pártot, a miért ez azt is ki nem mondja, hogy programja érvényesítéséért esetleg „oda is üt, ha kell.”

Nem gondolják-e meg politikánk intézői, hogy a terhek ilyenmü telerelése által egyenesen jogosulttá teszik, hogy az ország szegény elemeiből, melyek megélhetését teszi lehetetlenné az adórendszerek súlyának borzalmas volta, egyenesen párt támadjon, melynek nyílt jelszava legyen az odaütés a féktelenkedő kormányzat orgáinak tüzhelyébe.

Tekintsük állapotainkat úgy, a hogy vannak. Soha a magyar nép zöme oly nyomoru viszonyok közt nem volt, mint ma van. Soha oda nem jutott, hogy becsületes, birtokos magyar gazdák, kik máskor minden év megtakarításából nevelték tulajdonukat, uszorapénzre szoríjanak. Most ez mindennapi. Az ország legrendezettebb gazdasága vidékeiről, a dicsőföldü Veszprémből, a Mezőség áldott tájáról, az alföld legvirágzóbb városaiól jönnek leveleim, melyek égbekiáltó dolgokat beszélnek el az uszoráról. De mi — adó emelnek.

Ezzel szemben áll az ország felsőbb köreinek pénzfecsérlése. — A magyar arisztokrácia a nemzet baját meg sem látszik érezni. A 63-ki szerencsétlen év bizonyára nem volt oly általános országos szerencsétlenség, mint a mai. S mit tett vele szemben az akkori arisztokrácia? Olvassátok meg azon évek hírlapjait s megtaláljátok. A társadalmi jótekonyság csodákat művelt, s a nemzet szerencsétlenségében szeretni tanulta önmagát.

Mit tesz a magyar arisztokrácia ma? Dözsöl. A fővárosban ünnep ünnepet ér, s a fagygyal, mely az országot sújtotta, egy hétre esett a lóverseny, melyen az arisztokrácia oly pompát kifejtve, oly fénytűzéssel, oly Róma korupciójának idejére emlékeztető öntetszelgességgel jelent meg, mint ha a nép nálunk is oda sülyedt volna már, hogy a kenyérral együtt kéréne a „circensesekeket”, holott ma még alázatos szava csak az előbbiért, azért sem fönhangon, azért is csak az önértet elfőjtött, de kikényszerített panaszhangján nyilatkozik.

Azt mondják, husz forint volt egy teríték ára azon lakomán, melylyel a magyar delegáció az osztrákok megvendégelte.

S a népnek otthon nincs mit enni.

A színházak hallatlan magasságra emelik áraikat. A nemzeti színház négyszeresen magas belépti díjak mellett telt házaknak játszik.

S a nemzet koldusai megtízszerezednek.

És mi a „nép” adóját emeljük főlebb.

Nem félnek-e azok, kik ebben tényezők, hogy e népnek, hogy e proletariátusnak egyszer csak föl találjanak nyilni szemei?

S ha fölnyilnak: csak egy példa van történelmünkben, hogy a főurak fecsérő üzelmeit megunt nép mit tesz, de az borzalmas példa. Magyarország négy legnagyobb költőjének (Petőfinék, Eötvösnek, Jókainak s Erkelnek) tolla énekelte meg e példa borzalmasságát — s borzalmaságában igazságos voltát.

S a kormány mindebből nem tanul. Egy általános adóemeléssel akarja felnyitni a nép szemét. Hiszen ha barátai volnának a társadalmi forradalmak iszonyainak, örülünk kellene ezen. De hazánk egy ily forradalom rázkódásait nem bírná el. Félelmes gonddal tekintünk tehát esélyeire.

Mert esélyei vannak. Oly mérvű az elégedetlenség már is a nép közt, hogy megborzdál tőle az ember.

S nem lehet ezen segíteni? Az állam pénzügyeinek rendezése e szenvedélyek felköltését követeli-e?

Azt, ha e se hideg, se meleg politika jelen rendszere szerint irtóznak minden radikális lépéstől s ben mozognak az elavult nemzetgazdasági tudomány chablonai közt.

Ha fölül tudnánk emelkedni ezeken: első szabályul

állna előttünk, hogy az állam onnan vegye saját megmentése eszközeit, a hol találhatók azok.

A progressív adó eszméjét eléggé megérlette Európa. A földadó-törvényt most tárgyalták. Mily könnyű lett volna ez által szaporítani az állam jövedelmeit, a szegény néposztály újabb terhelése nélkül, sőt terheinek lejjebb szállítása által.

Gazdag osztályunk nem vesztett volna többet, leg-főlebb fogatainak csótárai lettek volna kevésbé fényesek. S ez kenyéret menthetett volna meg odalen.

De mikor az a csótár oly drága, s mikor a mi politikánkat olyanok intézik, kiknek e csótárok drágábbak a nép jóléténél!

G r a c h u s.

A szentesi 48-as népkör határozata folytán Udvardi Sándor elnök, Varga Sándor jegyző értesítik a függetlenségi párt elnökségét: „hogy a Budapesten megtartott országos ellenzéki népgyűlés minden határozatát magukévá tették, azokat mindenkor és mindenben elősegíteni leg-főbb törekvésük leend.”

Nyíltlevel a „Debreczen” szerkesztőjéhez.

A „Debreczen”-ből vesszük át a következő levelet.

B u d a p e s t, 1874. máj. 27.

Üdvözlöm önt a „Függetlenségi párt” érdekében fel-emelt szaváért. Kötelesség ez, de az erkölcstelenülés jelen korszakában mégis, a vidékek ébredése, kirtartása, lelkesége ad egyedül biztos támaszt müködésünknek.

Varázsítászerűleg emelték fel szavaikat a vidékek lapjai, Debreczenben mint Győrött, Kassán mint Nagyváradon, Nyiregyházán mint Pécsen — és több helyen, hogy a képviselőknak a hongyülésen, hogy a választóknak a vidékeken egyesülniök kell egy nagy nemzeti párttá, egy programra és egy név alatt.

A magyar nemzet ezredéves jelleméből kifolyólag e párttá tömörülés feladata nem lehetett kevesebb, mint határozott álláspontfoglalás az 1867-ik évi közösügyes törvények megszüntetésére: — és a pártnak nem lehetett magasabb czélja, mint Magyarország teljes állami függetlenségének meg- és visszaszerzése.

S az ország szerte vidékein, a nemzet ezredéves történelméből kifejtett e program bevésve találtatott a nép szívébe:

„Magyarország legyen teljesen önálló, független magyar állam, mely minden idegen beavatkozástól menten intezze minden ügyét. — Mely teljes önállósággal bírjon a polgári közigazgatáson kívül a hadügy, a pénzügy, a nemzetközi viszonyok, s a közigazgatás minden ügyében.”

E minden hü magyarhoz egyedül illő programnak voltak önök, szerkesztők szerte az országban, hü apostolai; és e program által lelkesítve, küldötték fel a vidékek az ország sanyaru anyagi helyzetében: de annál áldozatra készebben megbizottait Budapestre, május 17-kére.

A népgyűlésre megjelent elvrokonok száma — egymaga már megdöbbenet elleneinket; — azon nyugodt, határozott elvhűség nyilatkozata pedig, a mely az ország, a nemzet függetlensége nagy művét — kisszerű gáncsoskodásokkal — még csak megzavartatni sem engedé, biztositotta az ügy diadalát.

Magyarországnak „függetlenségi pártja” megalakult; mi századokon át élt is folyvást nemzetünk szívében, az a nemzetnek nyílt kívánatává lón ma is.

Igaz van önök! a vidékek egyhangu közvéleményét kell hazánk, nemzetünk ez egyetlen mentő ügyének megnyernünk; — még pedig a jövő választásokig már: — azért, hogy a nemzet nyilvánuló akaratát előtt — minden gát, mint habbuborék semmisüljön meg.

Igaz van önök! e végett nevezetesen szükséges lesz, időnként a vidék nagyobb városaiban — népgyűlések tartása; s önök a „függetlenségi párt” alakulásakor nyílvánított e nézete — nem is találkozhatt más, mint kedvező fogadtatással; mert bennünk is régóta élt e nézet kötelességszerű teljesítésének érzete.

A vidékeken áll a romlatlan nemzet nagy zöme; nekünk csak benne van hitünk, s általa van reményünk hazánkat megmentetni, országunkat független önálló állammá vivhatni ki, s népének adhatni elégülést.

Magyarország „függetlenségi pártját” szervezendő bizottság teljesítendő minél előbb kötelmeit: de számít önök hazafias áldozatkészségére, támogatására is.

Ha önök, a vidéki lapok szerkesztői, oly lelkesen fognak közremüködni, miként ezt a függetlenségi párt alakulhatására nézve tették:

E a nemzet, a nép, a választó közönség, a megyei, városi, választókerületi bizottságok, társas és olvasó körök, oly híven és magasztosan fognak minket a haza megmentésének ügyében is támogatni, miként támogattak a május 17-ki népgyűlésen:

Akkor bizalommal nézhetünk a jövő választások elé: mert minden önzésnek, hiúságnak, kisszerűségeknek el kellend nemulni a választók kirtartó hűségé előtt.

Akkor — lehetetlen, hogy több párt mérközhessék, mint kettő.

Egyik — melynek a mostani állapot kedves, a mely ezt és vele az 1867-ki közösügyes törvényeket fen kívánja tartani: tehát a közösügyes osztrák-magyar párt.

Másik, mely a mostani állapotot nem szereti, tehát vele az 1867-ki közösügyes törvényeket is megszüntetni kívánja: tehát Magyarország függetlenségi pártja.

Mindenki és mindazok, a kik e két párt között és közé akarának furakozni, azok a közösügyes osztrák párt barátai lennének.

Mert Magyarország életkérdése — most első sorban — az 1867-ki közösügyes törvények eltörlése: s a ki és a kik ezen kívül kívánának állást foglalni, s pártokat alakítani,

azok csakis az osztrákok ügyének vetnék áldozatul a népet.

Számítunk tehát itt a fővárosban, számítunk önöknek kirtartó buzgalmaira; számítunk nemzetemnek, a népnek romlatlan lelkiületére, józan ítélő tehetőségére: hogy sora-közni fog hazánk legjelesbjei vérevel éltetett — állami függetlenségünk zászlója alá: hogy a nemzet nagy zöme gyámolítandja a függetlenségi pártot. Ugy legyen!

M a d a r á s z.

Vasuti visszaelés és rendetlenség.

Folyó hó 27-én egy német társulat nagy falragasokban hirdetet egy kéjtazást Velence s Triestbe, melyre jegyek 21., 22. és 23-án kaphatók a nádor-utcai iroda s a budai indóháznál.

Kik vissza nem mentek a multévi kellemetlenségektől, miket a társulat helytelen s gondatlan eljárása okozott, s reá szánták magukat még egy próbára, újolag is meggyőződtek annak tapintatlan eljárásáról.

Már 21-én nem lehetett jegyeket kapni, hanem be kellett elégedni az ígérettel, hogy 23. délig lesz. Délben a nádor-utczából a budai indóházhoz küldöttek, honnan ismét csak azon ígérettel tértünk vissza, hogy sürgönyöztek s 6 órára megkaptuk a jegyet. De hiában mentünk ki hat órákor is, mert ismét csak hitegetéssel állottak elő, hogy az utolsó perczig várják sürgönyükre a választ. Elhaugzott az utolsó csemetés is, de mi jegyeket még sem kaptunk, daczára, hogy mintegy 80 jegy volt a pénztárnoknál, melynek kiadására az engedélyt hiába várta a társulattól.

A bécsi társulat bolonddá tette a közönséget, de egyszersmind a vasuti hivatalt is, melynek sürgönyére nem tartá érdemesnek válaszolni. Ily gondatlan s hanyag elrendezés mindenestre megrovást érdemel, s elveszi a bizalmat nemcsak az illető kéjtazási társulat, hanem azon igazgatóságától is, melynek pályáján ily rendetlenség s visszaelés történik.

A budapesti kereskedelem hanyatlása ügyében kiküldött bizottság tegnap d. u. 4 órákor tartotta Kammernayer polgármester elnökele alatt második ülését. A keresk. minisztert Németh Imre oszt. tanácsos képviselte. Mindenek előtt felolvastatták az albizottság munkálata, mely tüzetesen előadja a fővárosi kereskedelem hanyatlásának jelenségeit és főbb okait.

Miután e munkalat azonban csak a létező bajt deríti fel, de a követendő orvoslati eljárásra nézve nem tartalmaz javaslatot, Kőrösi József a maga részéről indokolt indítványt terjeszt elő a további teendő módzataira nézve. Ez indítvány a legfontosabb üzleti ágakat illetőleg, a mennyiben azokról a bizottság tagjai maguk eléggé tájékozva nem lennének, szakemberek kihallgatását javasolja; megnevezi az illető kereseti ágakat és formulazza a felteendő kérdéseket.

Élénk vita fejlődött ki ezután a felett, hallgattassanak-e tehát ki szakemberek is, s kiterjeszkedjék-e a kutatás az egyes üzleti ágakra. — Falk az előbbi bizottságra kívánja egyedül bízni a dolgot. Steiger egy külön albizottság kiállítását javasolja, mely tüzetes javaslatot dolgozzon ki a baj elhárítására. Brody és Ráth K. szakemberek hihallgatását is sürgetik. Kochmeister ellenzi az egyes üzleti ágakra kiterjeszkedést, mert attól tart, hogy az érdekelték oly igényekkel fognak fellépni, melyeknek kielegitése az öngégely és önkézdeményezés terére tartozik.

Steiger Gyula formulazza indítványát, mely szerint a vizsgálódás terjeszkedjék ki valamennyi fontos kereskedelmi ágra, s hogy hallgattassanak meg a szükség-hez képest kellő számu szakemberek.

A bizottság elfogadta Steiger és Kőrösi kombinált indítványát és a következő 12 tagot bízta meg a kirtított feladattal: Kochmeister, Kőrösi, Horn, Fuchs Rudolf és Gusztáv, Neuweit, Vecsey, Steiger, Schweiger, Schuster, Hoffmann és Ráth Károly bizottsági tagokat. Ezzel az ülés 8 óra tájban eloszlott.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése május hó 29-én.

Elnök: Perczel Réla. — Jegyzők: Szeniczey, Huszár és Beöthy. — A kormány részéről jelen vannak: Bittó, Pauler, Szapary és Bartal miniszterek.

A mult ülés jövényének hitelesítése után elnök bemutatja Győrmege felterjesztését az egyenes adók emelése ellen, továbbá Veszprémmegye felterjesztését a trhatóságok új területi felosztása ellen. — Szakácsy Dániel és Botos Kálmán hat heti, illetőleg két havi szabadságidőt kérnek. Megadatik. — Zsedényi a tizszai vasut kérvényét adja be az arad-temesvári vasut tárgyában. — Szeniczey Ö. 5 Temes és Krassó megyei község kérvényét Keve megyébe leendő bekebelezésök iránt. — Szapary Gy. belügyminiszter a trhatóságoknak adandó inségi kölcsönre szükséges 500,000 frt póthitelről szóló tjavaslatot nyújt be.

Napirenden van az ügyvédi rendtartásról szóló tjavaslat folytatásos részletes tárgyalásain. — Csiky S. nem pártolhatja e tjavaslatot s ennek 5. §-át; mert e tjavaslat a miniszteri omnipotentia, centralisatio megteremtését, az ügyvédi kar tekintélyének önállóságának aláadását czélozza. Pártolja Solymosy módosítványát. A közvélemény irányítását illetőleg ada nyilatkozik, hogy oly törvényt, mely ellenkezik a nép akaratával, senkit nem kötelezhet. — Gózman János a jogtudári vizsga ellen kel ki; szerinte a doktoratus nem szükséges kelléke az ügyvédségnek, sőt káros általában az egész országra.

Pauler igazságügyér kifejti a szempontokat, melyeknél fogva e tjavaslatnak különösen emez 5. §-át a jelen szerkezetben fogalmazta. Az ügyvédség tekintélyének emelésére a jogtudári vizsga elkerülhetlenül szükséges,

mint a mely egyedül képes feltű magasabb képzettségű, mivel e jog, de az általános európai jogi Kimutatja ezután a miniszter, h utóbbi éveken semmi szükségélen szaporodott. 1871-ben volt területén mintegy 4200 ügyvéd, nem kevesebb mint 4600 ügyvéd kir. tábla. E körülmény paranes vizsgák szigorubbá tetelét. — A tássokkal fogadtott beszédet a jól veveléssel kísérte. — A nagy tövegezésében fogadja el az 5. §-t.

A 6. §-nál Hoffmann nem vezetőnek mondja azt, hogy ben is felhalmozott tárgyakon közigazg. törvényekből és szabá vizsgát tegyen, s ezért e tárgyak indítványozza, egyszersmind ehével az 38. §-t. Csemeghy e tényesen szükségesnek mondja szükség, természetesen vizsgát Lázár A. felemlíti az Erdélyvényeket, melyekből ha az itt felszigoru vizsgát kell tenniök az ily lesz elég gyakorlatul; továbbá esküformát is. — Horánszki szó elé „országos” jelzőt kér besz.

Majores J. a közigazg. rendeletek kihagyását, a vizsgá nyozza s az esküformánál az „esk királyunkhoz” szavak kihagyását szakasz Horánszky módosításával.

A 7. 8. §§ vita nélkül, a 9. § nak elvetésével, hogy az ügyvédek a hiv. lapban közöltessenek, zár, Majores és Deák mellőzésével, hogy e szakasz töröl.

Vita nélkül elfogadtattak a jelöltek röi” szöveg II. fejeve valamint „Az ügyvédek III. fejezet 17—21. §§.

A 22. §-nál Lázár Á. a nem három, de egy évre itást s ehhez képest kiigazítani a k indítvány szavazásra bocsátatván, volt s a baloldal egyik tagja kétsrozatképességet, mind az „igen” szavazók megolvastatnak. A jegy közt ingadozva nem vág össze, ujmídon a jobboldaliak befelé, a iparkodnak, hosszan tartó roppant lecsilapultával a távollevők kirtunt vastatja a névsort. Az olvasás kezbe a folyosókön kün időzött tago bezárását követelik. A névsor-felo 115 képviselő van jelen, 299 távo képes.

Zsedényi felhívja az eljegyvezék az elmaradások okaival szersmind kívánja, hogy a házszab távollevő képviselőköt indokolatlan kezdve a napidíjat megvonni rendmaztassék. — Somsich P. csak akkor lehetne napirenden, ha határozatképtelennek tünnek ki, eset, a tárgyalás folytatását indítvá E husz perczig tartott intern változatlanul elfogadtatnak. A 25. frt bírság s egyéb morális büntek kik a kamarai választmányba t fogadják, vagy megválasztva tisztópán 50 ft bírsággal sújtatni indítvá a morális büntetés mellőzésével a szabni indítványozza. — A többség dítványa értelmében fogadja el.

A 26. § vita nélkül elfogadta nál Lázár az „ügyvédek” sz rendben” szavak beigtatását inditlag elfogadtatik. Ugyane szakasz módosítást, e pontot azonban Paul v é d i j a k r ö l szöveg VI. feje kéri halasztatni, mi elfogadtatván, véget ért. — Holnap d. e. 10 órak

KÜLFÖ

Napi szemle. Werther báró konstantinápolyi követségre. Ezenk megüresült követséget töltött be Bis sáról azonban még sem hallani sem is visszaérkezett Berlinbe.

Figyelmet érdemlő az a tény, ki „a Német- és Spanyolország köz sára” volt eddig minden czim nélkül marc most követi czimmet látta el szélt már arról, hogy Serrano nem Bismarck herczeggel.

Az új francia kor inkább bizonyítja határozott reafog csinálni Broglie leszavazott tör legközelebbi kérdés. Az „Agence H a kormány mindenekelőtt a máso felállításáról szóló törvényjavaslatot mig a kölni újságnak azt írják Pár legközelebb ki fogja nyilatkoztatni, vazat által alkotott helyzetbe belenniczipalitási törvényt, aztán az egye választási törvényt fogja tárgyalatni

ügyének vetnék áldozatul a fővárosban, számítunk önöknek mitünk nemzetemre, a népnek nem itélő tehetőségére: hogy sorra esbjei vérvél éltetett — állami alá: hogy a nemzet nagy zöme ségi pártot. Ugy legyen!

M a d a r á s z .

Élet és rendtelenség.

A német társulat nagy falragéjuzást Velence s Triesztbe, 23-án kaphatók a nádor-utczai

entek a mult évi kellemetlenség helytelen s gondatlan eljárásukat még egy próbára, ujlag pintatlan eljárásáról.

hetett jegyeket kapni, hanem be el, hogy 23. délig lesz. Délben a ndóházhoz küldöttek, honnan is-értünk vissza, hogy sürgönyöztek gyet. De hiában mentünk ki hat hitegetéssel állottak elő, hogy sürgönyökre a választ. Elhangzott mi jegyeket még sem kaptunk, mely volt a pénztárnoknál, melyt hiába várta a társulattól.

polonddá tette a közönséget, de atalt is, melynek sürgönyére nem ni. Ily gondatlan s hanyag elren-nyást érdemel, s elveszi a bizal-kejtuzást társulat, hanem azon ek pályáján ily rendtelenség s

skedelem hanyatlása ügyében p. d. u. 4 óraker tartotta Kam-inköletek alatt második ülését. A h inre oszt. tanácsos képviselte. atott az albizottság munkálata, fővárosi kereskedelem hanyatlá-koait.

azonban csak a létező bajt deriti ati eljárásra nézve nem tartal- József a maga részéről indokolt a további tendők módozataira fontosabb üzleti ágakat illetőleg, zottság tagjai maguk eléggé táje-semberek kihallgatását javasolja; eti ágakat és formulázta a fel-

ki ezután a felett, hallgattassa- ek is, s kiterjeszkedjék-e a kuta- a. — F alk az előbbi bizottságra dolgot. Steiger egy külön avasolja, mely tüzetes javaslatot ítására. Bródy és Ráth K. at is sürgetik. Kochmeister akra kiterjeszkedést, mert attól oly igényekkel fognak fellépni, z önségely és önkendezményezés

formulázta indítványát, mely zeszkedjék ki valamennyi fontos hallgattassanak meg a szükség-akemberek.

ita Steiger és Körösi a következő 12 tagot bizta meg ameister, Körösi, Horn, Fuchs eit, Vecsey, Steiger, Schweiger, áth Károly bizottsági tagokat. eloszlott.

Ülési tudósítás.

Ülése május hó 29-én.

Réla. — Jegyzők: Szeniczey, A kormány részéről jelen zápary és Bartal miniszterek. nek hitelesítése után elnök rjesztését az egyenes adók eme- emmegye feltérjesztését a trhat- atása ellen. — Szakácsy an hat heti, illetőleg két havi adatik. — Zsedényi a tí- e az arad-temesvári vasut tár- Ö. 5 Temes és Krassó megyé- gyébe leendő bekebelezések iránt- gyminiszter a tvhatóságoknak káséges 500,000 frt póthitelről

az ügyvédi rendtartás- olagos részletes tárgyalásain. — rtolhatja s tjavaslatot s ennek miniszteri omnipotentia, cent- az ügyvédi kar tekintélyének lozza. Pártolja Solymosy mó- y irányítását illetőleg ada nyilat- ely ellenkezik a nék apátával. G o z m a n János a jogtudori e a doktoratus nem szükséges sőt káros általában az egész

gyér kifejti a szempontokat, me- különösen emez 5. §-át a je- ga. Az ügyvédség tekintélyének sga elkerülhetlenül szükséges,

mint a mely egyedül képes feltüntetni az ügyvéd elméleti magasabb képzettségét, mivel e vizsga nem egyedül a rideg jog, de az általános európai jogismeretre terjeszkedik ki. Kimutatja ezután a miniszter, hogy az ügyvédek száma az utóbbi években semmi szükséglet által nem indokolt mérvben szaporodott. 1871-ben volt az összes magyar korona területén mintegy 4200 ügyvéd, 1871—1873 között pedig nem kevesebb mint 4600 ügyvédi oklevelet osztott ki a kir. tábla. E körülmény parancsolóan követeli tehát a jogi vizsgák szigorubbá tetelét. — A többször tetszésnyilvánításokkal fogadott beszédet a jobboldal hosszan tartó helyesléssel kísérte. — A nagy többség a közp. bizottság szövegezésében fogadja el az 5. §-t.

A 6. §-nál Hoffmann Pál fölöslegesnek és czélra nem vezetőnek mondja azt, hogy az ügyvédjelölt a különben is felhalmozott tárgyakon kívül még a pénzügyi és közigazg. törvényekből is szabályrendeletekből is szigoru vizsgát tegyen, s azért e tárgyakat e szakaszból töröltetni indítványozza, egyzersmind ehhez képest módosítandónak véli az 38. §-t. Csémeghy e törvények tüzetes ismerését lényegesen szükségesnek mondja az ügyvédeknek, ha pedig szükséges, természetesen vizsgát is kell belőlök tenni. — Lázár A. felemlíti az Erdélyben jelenleg fennálló törvényeket, melyekből ha azt itt felsorolotakon kívül szintén szigoru vizsgát kell tenniük az ügyvédjelölteknek, 6 év sem lesz elég gyakorlatul; továbbá helytelennek tartja az esküformát is. — Horánszky a „szabályrendelet” szó elé „országos” jelzőt kér beszuratni.

Majoros J. a közigazg. törvények és szabályrendeletek kihagyását, a vizsgadíj 10 ffrta tételét indítványozza s az esküformánál az „eskü”, valamint a „felséges királyunkhoz” szavak kihagyását indítványozza. — A 6. §. szakasz Horánszky módosításával fogadtatott el.

A 7. §. § vita nélkül, a 9. §. Lázár azon indítványának elvetésével, hogy az ügyvédi kinevezések s elmozdítások a hiv. lapban közzétessenek. — valamint a 10. §. Lázár, Majoros és Deákly azon indítványának mellőzésével, hogy e szakasz töröltessék — elfogadtatik.

Vita nélkül elfogadtattak ezután „Az ügyvédi jelöltek ről” szóló II. fejezet összes 11—16. §-ai, valamint „Az ügyvédi kamarákról” szóló III. fejezet 17—21. §-s.

A 22. §-nál Lázár Á. a kamarai választmányba nem három, de egy évre indítványozza a beválasztást s ehhez képest kiigazítani a következő szakaszokat. Az indítvány szavazásra bocsátatván, a többség kivethető nem volt s a baloldal egyik tagja kétségbe vonván a ház határozatképességét, mind az „igen”-nel, mind a „nem”-mel szavazók megolvastatnak. A jegyzők számlálása 98—100 közt ingadozva nem vág össze, újabb olvasás kezdetik, s midőn a jobboldaliak befelé, a baloldaliak pedig kifelé iparkodnak, hosszan tartó roppant láрма támad, melynek lecsilapultával a távollevők kintüntetése végett elnök felolvastatja a névsort. Az olvasás kezdetével főmegesen jönnek be a folyosókon kün időzött tagok, mire sokan az ajtókat bezárását követelik. A névsor-felolvasásból kitűnik, hogy 115 képviselő van jelen, 299 távol s így a ház határozatképes.

Zsedényi felhívja az elnököt, hogy a távollevők jegyzékét az elmaradások okaival együtt terjessze be, egyzersmind kívánja, hogy a házszabályok 172. §-a, mely a távollevő képviselőktől indokolatlan távollevők pillanatától kezdve a napdíjat megvonni rendeli — szigoruan alkalmaztassék. — Somssich P. megjegyzi, hogy e dolog csak akkor lehetne napirenden, ha felolvasás után a ház határozatképtelenségé tünnek ki, mivel pedig nem ez az eset, a tárgyalás folytatását indítványozza.

E husz perczig tartott intermezzo után a 22—24. §-s. változatlanul elfogadtatnak. A 25. §-nál Lázár Á. 200 frt bírság s egyéb morális büntetés mellőzésével azokat, kik a kamarai választmányba történt választást el nem fogadják, vagy megválasztva tisztóket nem teljesítik, csupán 50 frt bírsággal sújtatni indítványozza. — Paczola y a morális büntetés mellőzésével a pénzbírságot 400 frtra szabni indítványozza. — A többség a 25. §-t Paczola y indítványa értelmében fogadja el.

A 26. §. vita nélkül elfogadtatik. A 27. §. 5. pontjánál Lázár az „ügyvédek” szó után „bizonyos sorrendben” szavak beigtatását indítványozza, mi egyhangul elfogadtatik. Ugyane szakasz 7. pontjához is ad be módosítást, e pontot azonban Paczola y az „ügyvédi díj a król” szóló VI. fejezet letárgyalása utánra kéri halasztatni, mi elfogadtatván, az ülés d. u. 2 óraker véget ért. — Holnap d. e. 10 óraker ülés.

KÜLFÖLD.

Napi szemle. Werther báró végre is kineveztetett a konstantinápolyi követségre. Ezenkívül még három kisebb megüresült követséget töltött be Bismarck, Warzinba utazásáról azonban még sem hallani semmit, bár már a császár is visszaérkezett Berlinbe.

Figyelmet érdemlő az a tény, hogy gr. Hatzfeldet, a ki „a Német- és Spanyolország közti viszonyok fentartására” volt eddig minden czim nélkül Madridba küldve, Bismarck most követi czimvel látta el. A hír csakugyan beszélt már arról, hogy Serrano nem rossz viszonyban van Bismarck herczeggel.

Az új francia kormány napról-napra inkább bizonyítja: határozott reactionarius voltát. Mit fog csinálni Broglie leszavazott törvényjavaslatával, ez a legközelebbi kérdés. „Az Agence Havas” azt jelenti, hogy a kormány mindenekelőtt a második kamara (felsőház) felállításáról szóló törvényjavaslatot akarja megszavaztatni, míg a kölni újságnak azt írják Párisból, hogy a kormány legközelebb ki fogja nyilatkoztatni, hogy a máj. 16-ki szavazat által alkotott helyzetbe belenyugszik, s elébb a munczipalitási törvényt, aztán az egyetemi törvényt, végre a választási törvényt fogja tárgyalatni. Ezen feltételek mel-

lett remélik a régi többséget ismét helyreállítani. A felsőház felállítását alkalmasint elnapoltatik.

A belga kérdés lassanként kinövi magát európai kérdéssé. Előbb csupán egy porosz, majd egy két angol lap által minden látszó ok nélkül megpendítve, már átment a belga lapokba is, melyek úgy kezdenek írni, mintha már valóban meg volnának támadva.

Azonban az esti postával még egy fontosabb európai kérdés felmerülésének híre érkezik hozzánk. A spanyol királyi trónra ismét kíván tűzve a hohenzollerni porosz herczeg. Erre nézve ma a következő sürgönyök érkeztek — Párisból ugyan, tehát érdekelt helyről, és így megerősítést várnak — de a hírek egyszerre több lapban felmerülése némileg már is bizonyít mellette. A „Journal des Débats” madridi levele megerősíti a hohenzollerni herczeg spanyol királyi jelöltségét. Az „Univers” hasonlóképen, és hozzáteszi, hogy Don Carlos a mint értesült felőle, azonnal Franciaországba küldötte Elliót, hogy az ottani kormányt értesítse a dolog felől. A „Soleil” ezt írja: „Ha egy német herczegnek a spanyol trónra kijelölése csakugyan megvalósul — a francziák szerepe egyedül az lehet, hogy szenvedélytelen nézőjei maradjanak ezen eshetőségnék, melyet némelyek kihívásnak is tekinthetnének.”

Tagadhatatlan, hogy nagyon is a kihívás színével bírna ez eshetőség a francziákra nézve, ha megvalósulna, miután a mult háború is ép e miatt támadt. A „Messager de Paris” azt mondja, hogy Montpensier herczegnek is tettek hasonló ajánlatot, de ő azt visszautasította.

A párisi távirat azt mondja, hogy a francia kormány a nemzetgyűlésben semmi közlést nem tett Hohenzollern herczeg spanyol jelöltségéről s csupán interpelláció esetében fog majd e kérdésre válaszolni. Ez utóbbi értesítés félhivatalos színezettel bírva, nagyon megerősíteni látszik e fontos hír valószínűségét.

A pápa egészsége teljesen helyreállt. Ezt jelentik Rómából. Hanem Falcinelli bibornokot újabb gutaütés érte és állapota reménytelen.

A pápa ismét brevét irt Ausztriába, még pedig Sembratovicz lemeberg görög érsekhez. Erről egy bécsi távirat így szól: „A Vaterland” közzé teszi azon encyclicát, melyet a pápa Sembratovicz érsekhez és több ruthen püspökhöz intézett. A pápa sajnálja a chelmi egyházkerületnek szomorú helyzetét, a hol egy pseudo administrator lábba tapos minden egyházit, megzavarja és felforgatja a liturgiát. A pápa inti a püspököket, hogy a szentszék által jóváhagyott liturgiát hiven védjék, annak követését a leg súlyosabb büntetés terhe alatt hagyják meg, minthogy a jogellenes újítások rendkívül veszélyeztetik a kath. hitet.

Az olasz kamara folytatja a költségvetés tárgyalását.

Erzsébet osztrák-magyar uralkodóné a „P. Lloyd” esti lapja szerint öszre Egyiptomba és Jeruzsálembe készül. Polában már készítik számára a hadihajót.

TÁVIRATOK.

Berlin, máj. 29. Bismarck herczegét ma délután a trónörökös és később Vilmos császár meglátogatták.

Róma, máj. 29. Falcinelli bibornok ma meghalt.

Belgrad, máj. 29. Milán fejedelem holnapután tér ide vissza. Magasinovic közmunk. miniszter a konstantinápolyi ügyéséget veszi át.

Páris, máj. 29. A berlini félhivatalos lapok cikkei, melyek Franciaországot mint Belgiumot fenyegetőt tüntetik fel, nagy megütözést keltek, minthogy Franciaországban senki sem gondol a béke megzavarására s még kevésbé Belgium fenyegetésére.

Darmstadt, máj. 29. A „Darm. Ztg.” pétervári értesülése szerint a pápai reclamatiók a chelmi egyházme- gyében történő eljárás miatt alaptalanok és tulkapást foglalnak magokban.

Bern, máj. 29. A rendi tanács egybehangozón a szövetség-tanáccsal jóváhagyta az üzenetet a revisionalis szavazás tárgyában, s ezzel az új szövetségi alkotmány életbe lépettnek tekinthető.

UJDONSÁGOK.

Az akadémia ünnepélyes közgyűlése vasárnap e hó 31-én d. e. 10 óraker lesz az akadémia palotájának dísztermében. A tárgysorozatot már közöltük. Megemlítjük még, hogy az akadémia elnökévé újból megválasztott Lónyay Menyhért. Az igazgató választmány tagjai lettek Ipolyi Arnold és Trefort Agoston.

Nem tudjuk, hogy hívják azokat az urakat, kik a város részéről az utczatáblák készítettésével és gondozásával meg vannak bízva, hanem hogy szőgyenletes gyarlón felelnek meg tisztóknék: azt mondhatjuk. Csak egy utczai feliratra mutatunk, mely mindenkinek szemébe ötlhet, mert fényes palotán díszitenkedik fehér lapon fekete betűkkel: a korzón. Három szóból áll és bennök e két hiba Liptóváros (rövid o-val) és Ferencz-Josef (zs helyett). Ab uno disce —

A budai zeneakadémia hétfőn június 1-én, esti 7^{1/2} óraker a vidagó kis termében hangversenyt ad e műsorral: „Rosamunda” nyitány vagy zenekarra Schubert Ferencz; „Miként leng a szellő a hegy ormáról” vegyeskar Esser Henrik; „Minden gondolatom” vegyeskar Rheinberger József; „Az első Wallpurga-éj” ballada, magánrész, vegyeskar és nagy zenekarral. A magánrészeket éneklik: Knahl Adél urhölgy, Schmidt Ferencz, Benza Lajos, Nagy József és Mück János urak egyleti tagok, Mendelsohn B. F. A szöveget magyarítá Machik József tanár, egyleti tag. Helyárok nemtagok számára: zártzsek 2 frt, állóhely 1 frt.

Nagy zajt keltett pár hónappal ezelőtt Simonyi

Ernő interpellatiója azon botrány miatt, hogy egy Freistädter nevű egyének a vaskoronarend adatott, midőn hamis eskü vádja miatt ellene a fenytő vizsgálat meg volt indítva. Szlávy az akkori miniszterelnök nem felelt a kérdésre s úgy látszik Bittó ur sem hajlandó rá. Erdekes lesz tehát tudni, hogy az ügy jelenleg miképp áll. A főügyészség, mely annak idejében a fenytő vizsgálat megindítását Freistädter ellen követelte, fölkérte magához az irományokat és nem sokára — más ügyész által, mint a ki első ízben az indítványt tette — a vizsgálat megszüntetését kívánta. A pesti fenytő törvénszék a kívánságot megtagadta, mire az ügyész fölbezzett. Megemlítendő, hogy Freistädter kitüntetésé, valamint vád alá helyezése azon híres dunántuli vasut építésével függ össze, melyet egy időben Bittó-Somssich-Bartal-vasutnak akart keresztelni a közvélemény.

Kerkapoly exminiszter, ki régebben egyetemi tanárrá lett kinevezve, jövő kedden teszi le az esküt, mit a „Pesti Napló” ama hozzáttétellel közöl, hogy ezzel a sokat vitatott tanszék ügye, melyre Horn is konkurrált, eldőntetett. Ugyane lap közelebb azt írta, hogy Kerkapoly a keleti vasut ügyében való kihallgatása után, hosszabb utat tesz a külföldre. Ha ez áll, akkor a tanszék ügye nincs annyira tisztába hozva, mint a „P. N.” előtt látszik, mert szerintünk a katedrák nem azért vannak, hogy a tanár uraknak czimet nyujtsanak. Már pedig, ha e tanszék betöltése szükséges, a mint hogy az is, Kerkapoly vagy foglalja el vagy álljon el utjából az arra érdemes tudósoknak.

A fogaskerekű vaspálya a Svábhegyre már kész és ha a június 3-ki próbamenet jól sikerül, a pálya jun. 15-én át fog adatni a közönség használatára. A szállítási díj fölfelé 30 kr, fel és vissza 40 kr lesz.

A „Népszázlója” mai száma következő gazdag tartalommal jelent meg: Erőszak vagy örültség. A választási törvény. A hét története. Országgyűlés. Vidéki hangok. A vidék szava a függetlenségi pártból. A külföldi dolgai. A jogászyűlés. Ismeretek tára. (A méter és a méterrendszert. Az akadémia.) Szünőóra (képek a multból.) Színház. (Közgazdaság. A tyukok tartása. Gabna és pénzpiacz.)

Budapest a máj. 17-étől 23-ig terjedő héten élve született 230 gyermek, elhalt 279 személy; a halálozások tehát 49 esettel mulják felül a születéseket. Az élve szülöttek közt volt 172 törvényes, 58 törvénytelen; nemre nézve 129 fiu, 101 leány. Halva született 19 gyermek, köztük 13 törvényes, 6 törvénytelen. A halottak közt volt 163 férfi, 116 nő, egy éven aluli gyermek 76. Nevezeteseb halálokok voltak: tüdőgümő 45, tüdő és mellhártyalob 28, himlő 18, typhus 10 esetben.

Szegény gazdag. Gr. Wenckheim Gyula közelebb egyik nagyénjétől nem kevesebbet mint másfél milliót örökölt. E szép örökségből azonban az ugysis elég gazdag grófnak nem sok haszna van, mivel már hat év óta egy döblingi magán tébolydában ápolják s ezt aligha egyhamar el fogja hagyhatni.

A bécsi löversenyek másodikika tegnap következő eredménnyel folyt le: A „Trialstake”-ben győzött Festiccs Tasilo, „Wienerin”-je; másodikiknak érkezett be Henckel „Novelle”-je. A hölgyek díját Ugarte gróf „Drum Major”-ja nyerte; második „Jew” Szapary Iván lova. A freudenau Handicap pálmáját Wesselényi b. „Paris”-a ragadta el, az állami díjt pedig Henckel „Roman”-ja. Az eladó versenyben nyertes lett van Son „Isabella”-ja, végül a „Hurdlerace”-ban gr. Forgách László „Franc Maçon”-ja.

Furesa idők, furesa emberek. Nagyváradon egy ötvenéves asszony oltárhoz vezetteti magát egy huszonégyéves ifju által. Még feltűnőbb a troppai eset. Ott egy 87 éves nő, ki már dedánya, megy férjhez egy 27 éves fiatal emberhez.

A budapesti önkényes tüzoltó egylet folyó hó 31-ére egybehívott közgyűlése közbejött akadályok miatt elhalasztatván, június 7-én vasárnap délután 3 óraker a főreáltanoda épületében fog megtartatni.

Uj postahivatalok. A nyitra megyei Radosócz és Csejthe községekben uj postahivatalok lépnek életbe jun. 1-sőjévei.

A Pesti férfi-dalegylet a „Rudolf trónörökös jótékony egylet” javára f. é. jun. 27-én Stoll Péter karmestere vezetése és egy katonai zenekar közreműködése mellett dísz-dalestélyt rendezend Klemens városligeti kert-helyiségeiben.

Farkasok mutatkoznak Szeben vidékén még pedig ijesztő számmal. Az utóbbi hetekben ismételve pusztítottak az aklokban.

Pelagics, az ismert igazgató archimandrita ellen bünyfenytő vizsgálat indított. Mint az alvidekről írják, bebizonyult, hogy P. a moszkvai Dobrotvoritel-egylettől subventiót huz s e pénzen folytatja üzelméit főképp Szerém megyében.

Károlyváros vára a nélkül, hogy a meglevő erődtimények leromboltatnának, e hó végével megszűnik vár lenni.

A Metternich-Montebello-féle párbajról beszél két polgár ember. — Nos, kérdi az egyik, — ha feleséged valakit megsértene s ez felelősségre vonna téged, — mit csinálnál? — Elégtételt adnék neki. — Hogyan, te párbajt vívnál? — Nem én! Hanem megkövetteném a feleségemmel!

A budai szinkör műsora; máj. 31-én „Apostol” negyedszer. Jun. 1-én „A kis apáca”, először. „Tulipatan szigete”. Káldyné föllépte. A két darab közt Clairmont Filippine k. a táncművésznő föllépte. 2-án. Ugyanaz. 3-án. „Egy szó az országgyűléshez”, először. 4-én. Ugyanaz. 5-én. Szünet. 6-án. „Arany Chignon”, operette Jónás Emiltől, először, Kápolnai föllépte. — Legközelebbi ujdonságok lesznek: „A levél”, „A katalóg”, eredeti vígjátékok. „Az iparszabadság”, népszinnű Vachót Imréől. „Száz szüz”, operette Lecoq u t o l.

Rövid hírek. Az erzsébeti székék bérletét a tegnapi tartott árverésen Buchvald Sándor nyerte el 380 frt 90 kr. évi bér fejében. 500 székét fog felállítani a

